

Miriam Janssen

Jannetje Woordlief

met illustraties van
Hettie Franken

HOOFDSTUK 1

N AAR DE WOORDENBOOM

'Jannetje, ga je straks nog even mee naar opa en oma?' vraagt mama.

'Ik heb met Aida afgesproken', mompelt Jannetje met volle mond. Het is het mooi weer en ze wil gaan lezen in haar lievelingsboom. Niemand weet dat het een Woordenboom is, behalve Jannetje zelf. Vanuit haar zolderraam kan ze altijd de top van de hoge oude boom zien, boven de rest van het bos uit.

Jannetje eet heel snel, want ze wil veel middag overhouden. Het is best ver naar de Woordenboom en weer terug. Maar mama weet natuurlijk niet dat zij in haar eentje naar het bos gaat, en niet naar Aida.

'Mag ik mijn speelkleden aan?' vraagt Jannetje. Ze draagt de witte zomerjurk waar mama zo dol op is, maar waarmee je niet lekker kunt rennen en in bomen klimmen.

'Nergens voor nodig als je naar Aida gaat', zegt mama.

'Denk je eraan dat we om half zes eten? Dan ben jij op tijd voor de uitvoering.'

De uitvoering, bah, denkt Jannetje. Gelukkig is het morgen zomervakantie! Als haar moeder eindelijk naar opa en oma is, stopt Jannetje haar sprookjesboek in de rugzak en holt naar het bos. Het boek bonst op haar rug.

HOOFDSTUK 4

DE VLOEK VAN DE AARDLEZERS

De volgende dag is het de eerste dag van de zomervakantie. Mama moet boodschappen doen en Jannetje gaat terug naar de boom. Ze wil haar sprookjesboek ophalen en verder praten met de Aardlezers.

'We hebben goed op je boek gepast', zegt Glim. 'Maar dat briefje lag vlakbij en wij konden het toch niet pakken.'

Jannetje vindt het briefje een beetje eng en ze blijft er een eindje vandaan. 'Zijn het toverspreuken die erin staan?'

'Zoiets', zegt Grom. 'Waarom vraag je dat?'

'Nou, ik heb een sprookje in mijn boek over tovenaarsleerlingen. Ze moeten een spreuk ontcijferen...'

'Cijferen?'

'Ja, ze moeten uitvinden wat die betekent.'

'Aha', zegt Grom, 'interessant. Kun jij ons dat sprookje voorlezen?'

'Jawel,' zegt Jannetje, 'als ik het nog terug kan vinden. Soms haalt de Woordenboom sprookjes weg en zet nieuwe in mijn boek. Tenminste, dat deed ie altijd.'

'Nu niet meer?' informeert Glim.

'Ik heb al een poos geen nieuwe verhalen meer gekregen. Er zijn alleen maar sprookjes verdwenen.'

Glim en Grom kijken elkaar met opgetrokken wenkbrauwen aan. 'Daar ook? Dat kan geen toeval zijn!' fluistert Glim - maar Jannetje hoort hem wel.

RARE WOORDEN

Op zondag gaat mama altijd met opa en oma naar de kerk. Jannetje mag dan thuis blijven of naar Aida gaan. Maar vandaag holt ze snel naar het bos. Bij de boom hangt geen briefje. Glim en Grom kijken blij als ze haar zien aankomen. 'Het sprookje!' roepen ze allebei tegelijk.

Jannetje pakt het boek uit haar rugzak en bladert er snel doorheen. 'Het staat er niet meer in.'

'Weet je het zeker?' vraagt Grom. 'Je bladerde zo snel. Misschien heb je iets overgeslagen.'

'Snel? Oké, ik kijk nog wel een keer.' Jannetje slaat de bladzijden nu één voor één om, heel langzaam. 'Het staat er echt niet meer in.' Ze klapt het boek dicht.

'Weet je wat raar is? Vroeger kwamen er steeds nieuwe verhalen. Als ik een verhaal niet meer zo leuk vond, of als ik het heel vaak had gelezen, was het ineens weg. Dan kreeg ik vanzelf een nieuw verhaal in het boek. Maar nu niet meer.'

'Weet je nog wanneer dat is veranderd?' vraagt Grom.

'In de winter. Dan is mama jarig, daarom weet ik het nog.' De Aardlezers kijken elkaar aan. 'Onze vloek is ook in de winter begonnen! Zou het iets met elkaar te maken hebben?' vraagt Glim.

Grom valt hem in de rede: 'Het lijkt alsof de verhalen zich verstoppen. Alsof er een monster is dat ze opslurpt.....'

Jannetje rilt en Glim zegt snel: 'Dat zei Grom zomaar, hoor.'

HOOFDSTUK 11

WOORDEN PROEVEN

In de weken bij opa en oma wordt Jannetje tien jaar. Het is zaterdag en straks komt mama ook. Als Jannetje beneden komt, ligt er op haar ontbijtbord een plat vierkant pakje.

Opa knipoogt. 'Eerst open maken!'

'Zal ik alvast een boterham voor je smeren?' vraagt oma, en haar hand gaat al naar de broodmand.

'Het is weekend hoor', zegt opa. 'We hebben geen haast.'

Oma haalt haar schouders op en neemt een slok uit haar beker. 'We hopen dat je het nog niet gelezen hebt. En dat je het mooi vindt natuurlijk', zegt ze.

Snel scheurt Jannetje het zilverige papier stuk. Als ze de titel ziet, moet ze lachen: *Waarom een buitenboordmotor eenzaam is*. De motor op de gele kaff hangt aan de buitenkant van het schip en kijkt zielig. Verder is alles en iedereen vrolijk binnenboord. Logisch dat je dan eenzaam bent!

Opa lacht mee. 'Sommige woorden zijn eenzaam omdat ze heel raar zijn, of omdat er geen enkel woord bij wil horen. Rijm jij maar eens op herfst!'

Erfst, knerfst, denkt Jannetje. Nee, rijm wordt lastig!

'Het gaat dus over taal,' zegt oma, 'en alles wat je daarmee kunt doen.'

'Echt iets voor jou', vult opa aan.

Jannetje bladert snel door het boek. Stevig papier, allerlei soorten letters, veel kleuren en gekke tekeningen. 'Grappig!'

HOOFDSTUK 12

VERHALEN TELLEN

Bij het volgende vollemaanstipje op de kalender, wordt het al een beetje herfst. Jannetje rent met kloppend hart naar het bos. Wat gaat er vandaag gebeuren? Daar ziet ze de twee bekende bobbels in de grond zitten!

'Hallo Jannetje. Fijn dat je er bent', zegt Grom, maar zijn stem klinkt niet blij. Ook Glim kijkt niet zo vrolijk als de vorige keren.

'Wat is er?' vraagt Jannetje.

Haar vrienden zuchten en allebei tegelijk zeggen ze: 'Er is geen briefje!'

'Maar het is toch volle maan? Hoe kan dat nou?'

'Dat weten wij ook niet. En we hebben al zo weinig tijd.'

Jannetje krijgt een knoop in haar maag. 'Gaaf het wel op tijd lukken om de verhalen terug te krijgen?'

'Dat weten wij ook niet,' zegt Glim, 'maar jij moet je geen zorgen maken over de tijd. Dat is óns werk.'

Jannetje knikt en gaat tegen de stam van de boom zitten. Soms lijkt het alsof ze zich dan rustiger voelt en meer ideeën krijgt. En ja hoor! Ze steekt een vinger in de lucht. 'Ik weet iets. We kunnen tussendoor toch meer oefenen? Thuis, zonder briefjes. Wat vinden jullie?'

'Geen idee,' zegt Grom, 'wat kun je nou thuis oefenen?'

Jannetje moet even nadenken. 'Ik kan bijvoorbeeld oefenen in ... wachten. Dat is trouwens handig, want bij opa en

HOOFDSTUK 17

WEINIG IS VEEL

Jannetje huppelt in haar dikke jas naar het bos. Het is weer tijd om naar Glim en Grom te gaan! Ze is benieuwd naar de spreuk van vandaag. Zouden ze kunnen opschieten met hun opdracht? Diep in haar jaszak heeft ze haar eerste gedicht, over de Aardlezers.

Het is koud, maar de zon schijnt en het bos is vandaag anders. De takken zijn kaal en er zijn haast geen kleuren. Alleen bruin en grijs en wit zijn nog over, zoals op de oude foto's die opa en oma hebben. De Woordenboom is helemaal kaal, je ziet de takken afsteken tegen de lucht. Op de grond groeit ook haast niets en Jannetje ziet van een afstand de bovenkant van de Aardlezers al uit de grond steken.

'Wat zie je er vrolijk uit, meisje! Stralende ogen en rode wangen, en het is nog wel winter! We hoeven zeker niet te vragen of het goed met je gaat?'

Jannetje wordt er verlegen van, maar ze proeft de woorden en zegt niets terug. Gaat het goed met haar? Daar denkt ze nooit over na. Maar het is leuk dat Glim en Grom echt benieuwd naar haar zijn.

'Ik heb de stand van de verhalen opgemeten', zegt ze plechtig.

'Zo, zo! En, en?' roepen de Aardlezers door elkaar heen. Jannetje wacht even.

'Toe nou!'

'Of op mijn boomtak', zegt Jannetje. 'Dan komen de wortels uit mijn billen!'

'Juist, veel veiliger! Je moeder zou er blij mee zijn', lacht Grom.

'Ga nou maar lekker lezen in je boom', zegt Glim.

Jannetje gaat op de onderste takken van de Woordenboom staan en klimt naar boven. Het is makkelijk vandaag, zo zonder bladeren is de hele weg vrij. De dikke takken liggen als traptreden voor haar.

Ze gaat tegen de stam zitten, stevig en veilig. Met wortels die diep de grond in gaan, naast de wortels van de boom.

Een wirwar van wortels, denkt ze. Mooie w's! Ze wil haar boek uitpakken, maar eigenlijk heeft ze geen zin in lezen.

Wat gek! Ze voelt de ruwe bast van de boom door haar jas heen. Ze spitst haar oren en hoort alleen het ritselen van dor blad. *Oud blad, kale tak* klinkt het in haar hoofd. Wat jammer dat ze geen pen en papier heeft.

Ze voelt aan een tak die er een beetje bij bungelt. Wat hoort ze daar nou? Is dat in haar hoofd of in het echt? De k en de r en de a hoort ze, het gekrrrrraaaaaak van een tak. 'Het kra kra kraken van een tak.' En het krassen van een kraai, 'een kraai die krast/een kale dag,' neuriet Jannetje voor zich uit. Ze kan overal wel een gedicht van maken. Weinig is veel!

Als ze moe wordt van al het proeven en voelen, legt ze haar hoofd tegen de boomstam en sluit haar ogen. Er ritselt een kleine vogel in de dorre blaren. De zon schijnt warm op haar wangen en door haar oogleden heen. Ze voelt de wollen handschoenen prikken in haar vingers en daar doorheen de kou van de winter. *Voelen, proeven, langzaamaan* klinkt

EEN EILAND IN HET ZUIDEN

Ze hebben wereldoriëntatie, over eilanden in het zuiden van Europa. Als ze het goed doen, heeft juf gezegd, zal ze daarna verder voorlezen uit *Het vliegende schip*. Ze laat op de kaart op het digibord een paar eilanden zien die bij Griekenland en Italië horen. De namen staan er niet bij. 'En dit eiland', wijst ze aan. 'Wie weet nog hoe dat heet?'

Jannetjes arm gaat de lucht in, maar ze laat hem gauw weer zakken. Ze hoort in haar hoofd Grom: 'Niet altijd als eerste antwoorden'.

'Jannetje?' kijkt juf haar aan. Verder heeft niemand een vinger opgestoken.

'Nee, toch niet.' Ze ziet Dennis en Anna verbaasd kijken. Wat zou er gebeuren nu zij geen antwoord geeft?

'Er zijn toch wel anderen dan Jannetje die dit weten?' probeert juf. Stille. 'Weten jullie nog dat verhaal over die koning met zijn grote troon?' helpt ze.

'Minos?' klink het van de achterste tafel.

'Juist! Dat was op dit eiland. Het heeft een geschiedenis die nog veel ouder is dan die van de rest van Griekenland. Nou, wie weet de naam?'

'Iets met een K?' vraagt Tim.

Het lijkt op een kreeft, denkt Astrid.

'Kreta!' Dat is Aida.

'Heel goed', zegt juf.

HET HELE VERHAAL

Na de uitvoering staan mama, oma en opa op Jannetje te wachten bij de uitgang. Ze hebben bloemen bij zich en pakjes. Opa geeft haar een dikke zoen en een ballon. 'Ik wist het wel', zegt hij en zijn ogen glimmen. Oma geeft een rechthoekig pakje. 'Kun je wel wachten met uitpakken tot je bij ons komt?' vraagt ze. Jannetje knikt en kijkt naar mama. Van haar krijgt ze het dikste pak, de dikste zoen en de dikste knipoog.

Als ze thuiskomen, ritst Jannetje het papier van mama's pakket. Er zit een groot boek in met stevige, lege bladen. De kaft is glimmend en van donkerrood leer, waar goudachtige bladeren in gedrukt zijn. Mama heeft er een donkerrode vulpen bij gedaan en daarmee voorin geschreven: *Voor Jannetje Woordlief, schrijfster.*

'Wij gaan samen op vakantie naar een plek waar de verhalen voor het oprapen liggen', zegt ze. Verder niks.

Maar voor ze met mama op vakantie gaat, is Jannetje eerst weer een weekje bij opa en oma. De eerste middag mag ze eindelijk hun cadeau uitpakken. Ze heeft er al vaak aan gevoeld, maar dat verraadde alleen dat het wel een boek zou zijn. Welk boek? In het pakje vindt ze *Hart van inkt*, een dik boek over een meisje en haar vader. Ze kunnen mensen in en uit boeken toveren door erover te vertellen en te schrij-